

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Оноу

Владимир ПУТИН:

Исламдан билим берүүгө кырал себеплик этилгенлей турлукчуу

Россейде ислам билим берүүгө болушлук кырал вузланы юсю бла бардырыллыкды. Аны юсюнден РФ-ни Президентини **Владимир Путин** бизни ара дин организацияларыны муфтийлери эмда Булгар ислам академияны оночулары бла тубешиуде айтханды ол.

Ол жаш тѳлюню арасында ислам билим бериуну магъанасы уллу болганын чертгенди, деп билдиргендиле бизге «Единая Россия» политика партияны КъМР-де бѳлюмюню пресс-службасындан.

- Жаш адамларыбызны терс, мамырлыкъга къажуу ниетлеге юйретирге кюрешгенле бардыла. Аланы жаланда башха ниетлени болушлугуу бла тохтатырга боллукчуу. Ол санда Булгар академияда, Москвада, Уфада, Кавказда ислам билим берген учреждениялада жаш адамларыбызны юйретген ахшы тѳрелени, билимни болушлугуу бла да, -дегенди кыралны башчысы.

Ол муслиманланы ара дин организациялары халкъла аралы даражада толтурган ишге

да уллу багъа бергенди. «Тыш кыралла бла тамамланган жумушла артыкъда магъаналыдыла. Анга уа башха госу дарствола бизден болушлук излегенлери да шагъатлыкъ этеди», -деп кѳшханды ол.

Россейни Президентини ислам билим берүүгө кыралны жанындан болушлук мындан ары да бѳлюмюню юсюнден башламчылыкын «Единая Россия» партияны КъМР-де регион бѳлюмюню секретары, Парламентни спикерини орунбасары **Михаил Афашигов**

тюзге санагъанды.

- РФ-ни Президентини оноуу кыралыбызны халкъларын бирикдирге себеплик этерикди. Билим болмаса, дин да айнырыкъ тойюлдо. Влади-

мир Путинни башламчылыкы муслиманлагъа артыкъда магъаналыды, -дегенди ол.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Парламент

Къыйматлы соруулагъа къаралгъанды

КъМР-ни Парламентинде спикер **Татьяна Егорова** РФ-ни Къырал Думасыны депутаты, аны контроль эм регламент жаны бла комитетини башчысыны орунбасары **Ирина Марьяш** бла тубешгенди.

Ушакъга дагъыда вице-спикер **Жанатайланы Салим**, Парламентни законодательство, кырал кзурулуш эм жер-жерли самоуправление комитетини башчысы **Борис Мальбахов**, аны орунбасары **Хасан Гешев**, культура, граждандар обществову институтларын айнытуу эм СМИ жаны бла комитетни башчысы **Борис Паштов**, социал политика, уруну эм саулуук сакълау жаны бла комитетни башчысы **Хусейн Кажаров**, Парламентни Аппаратыны таматасы **Наталья Фокичева**, аны орунбасары - право управленияны начальниги **Аслан Хамуков** къатышхандыла.

Ала Шарданово темир жол станцияны тийресинде

орналган элни статусуну эм аны география атлары АГКГН-да жазылган элени реестрине кѳшууну амалларын сюзгендиле, Къырал Думаны Урунуу, социал политика эм ветеранланы ишлери жаны бла комитетини, Къабарты-Малкъарда жыйылууну юсюнден сѳлешгендиле. КъМР-ни Парламентини Къырал Думага башламчылык халда жиберген «Россей Федерацияны Жамауат палаталарыны кзурауну эм ишлерини битеулю жорукъларыны юсюнден» федерал законун 8-чи статьясына тюрленимге кийириуну юсюнден» федеральный законуну проекти да эсгертилгенди.

Татьяна Егорова Ирина Марьяшха Парламент бла байламлыкъда ишлегени ючюн ыразылыкын билдиргенди эм профилли комитетлеге бла аппаратха битеу айтылган оюмланы сюзерге буюргъанды.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

ТЮБЕШИУ

Республикада пульмонология службаны андан ары айнытууну юсюнден айтылгъанды

КъМР-ни Правительствосуну юйюнден премьер-министри **Мусукланы Алий** Ара федерал округну штатдан тышындагы баш пульмонологу, А.И.Евдокимов атлы МКСМУ-ну пульмонология кафедрасыны таматасы **Андрей Малявин** бла тубешгенди. Ушакъны кезиунде сѳз республикада пульмонология службаны андан ары айнытууну, солдулары къыйнап ауругъанлагъа бийик технология амалла бла багъыуну, ѳпге аурууладан сакъланууну, диагностика ишни игилендириуну юсюнден баргъанды.

Андан сора да, кадрла бла байламлы ишге, Москваны кырал медицина-стоматология университетинде биринчи болушлукъ бер-

ген врачланы хазырлауну эмда аланы усталыкларын кѳтюрюуну программаларын бирге толтурууга энчи эс бурулгъанды. Нальчикде хирургия, терапия эмда пульмонология жаны бла специалистлени къатышы-

улары бла регионла аралы илму-практика конференция бардырууну юсюнден да айтылгъанды.

УЯНАЛАНЫ Зарина.
Суратны **Евгений КАЮДИН** алгъанды

Акция

Бирлик бизге къарыу бередити

3 февральда Нальчикде Къырал концерт залны аллында майданда «Россей мени журегимде» деген митинг-концерт боллукчуу. Бу патриот акцияны башламчысы **Россей Федерацияны Жамауат палатасы**ды. Аны мураты - Россейни кѳп миллетли халкъыны бирлигин кѳргюзтукюу, Улуу Ата журт урушуну жылларында сермешген жигитлени атлары унутулмазча этиудю.

Митингни Сталинград сермешде хорламны

75-жыллыгын байрамлау кюннге тюшгени да бошдан тойюлдо. Бу къанлы къазуат жаланда Улуу Ата журт урушда угъай, фашизмге къажу битеу дуня кюрешни тарыхында да айтып айтмазча уллу магъананы тутады.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Проект

Волонтѳрланы - бир реестрге

Къабарты-Малкъарда быйыл Волонтѳрланы битеуроссей жылыны чеклеринде КъМР-ни волонтѳрларыны бир реестри эмда Къабарты-Малкъар кырал университетни мурдорунда доброволецлени кымылдауларын айнытуу жаны бла регион ара кзуарлыккъдыла. Проект РФ-ни Президентини 300

минг сом тутхан грантына бардырылады. Волонтѳрну жылын Къабарты-Малкъарда кзууанчлы халда 28 февральда ачаргъа белгиленеди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Митинг

Ёмюрледе да унутулмазлык жигитлик

Сталинград немисли-фашист аскерледен эркин этилгенли 75 жыл толганына аталып эмда Ленинградны азатлау сермешледе жоюлганланы хурметлерине тюенене Нальчикде солуу паркда «Ёмюрлюк от» мемориалны аллында митинг болганды. Анга КъМР-ни Парламентини спикери Татьяна Егорова, Нальчикки администрациясыны таматасы Арсен Алакаев, министрле, депутатла, жамауат организацияланы келечилери, школчула, кадет классланы окуучулары да кьатышхандыла.

Сталинград ючюн сермеш Уллу Ата журт урушу тарыхында стратегия магьаналы кьазауатладан бири болганды. Совет аскерле шахар ючюн 200 кюнню бла кечени барган кьазауатда душманни иги сауутланган, айырмалы 330 мингли аскерин жокь этгенди. Бу кьазауатха Къабарты-Малкъарны 600 жашы бла кызы кьатышханды.

Ленинградны блокадасы уа 900 кюнню барганды. Алай ачдан, сууькдан ёлмокге жетген адамла душманнга баш урмагьандыла. Заводлада ишлеп, хорламны

жуууклашдырыр ючюн сауутла чыгьаргьандыла, деп билдиргенди митингни бардыргьан Аталаны Азнер.

Уллу Ата журт урушну ветеранларыны Нальчик шахар советини башчысы Абдулаланы Мустафа уа жыйылганланы Сталинград ючюн сермешни тарыхы бла кьысха шагьарей этгенди. Аны айтханына кёре, КъМР-ден бу кьазауатха кьатышханаладан бююнлюкде сау жаланда 6 ветеран кьалгьанды. Аладан экиси Любовь Асташова бла Нина Герасименко уа, митингте келгенлерин билдирип, алагьа баш

ургьанын чертгенди. Ахьргьы хорламгьа Румынияда тюбегенди, ол 2-чи гвардиялы истребитель авиация дивизияда кьуулукь этгенди. Любовь Асташова уа зенитчик болгьанды.

Мустафа Камалович бу сермешде эмда ахьрыда чач-тук этилген шахарны жангьртханда да совет халкь уллу жигитлик эмда жигерлик этгенин белгилеп, аны унутургьа жарамагьанын чертгенди. Ол бююнлюкде бирле 2 февральда кьаллай байрам белгиленгендин. Сталинград ючюн сермешни магьанасын билмегенлерине да жарсыгьанды. Уллу Ата журт урушну тарыхын терс ангьлатыргьа, аны жангьдан жазаргьа юрешгенлени тохтатыргьа кереклисин чертип, жыйылганланы урушда жоюлган жигитлени хурметине бир минут шумсуз турургьа чакьыргьанды.

Жыйылганланы аллында Нина Герасименко да сёлешгенди. Ол совет халкь ол кьанлы урушда хар ким да хорлам ючюн жанын-кьанын аймай юрешгени, адамла душманни жокь этериклерине толу ийнанганлары, кьартла, жашла да бирикгенлери ючюн кьыпханын чертгенди. Ол шёндюню тёлю ариу, айныган кьыралда жашагьанын белгилеп, мамырлыкь кьаллай багьа бла келтирилгендин унутмазгьа чакьыргьанды. Сёзюню ахь-

рында уа ол Къабарты-Малкъарда суйюп жашагьанын айтты, власть органлагьа ветеранлагьа кёз-кьулакь болганлары ючюн ырызлыгьын айтханды.

Эгеру митингте КъМР-ни курортла эм туризм министрине орунбасары Владимир Афаунов да сёлешгенди. Ол бизни кьырал иги сауутланган, алчы техникасы болган душманни хорлагьанын белгилеп, мамыр жашуа ючюн жанларын бергенлени атлары ёмюрлюк болуукьларын белгилегенди.

КъМР-ни Билим беруу, илму эм жаш тёлню ишлери жаны бла министерствосуну кёп функциялы арасыны келечиси Ратмир Каров а Волгоградда Мамаев курганда Сталинград ючюн сермешге кьатышхан жерлешлерибизни хурметине 75 кьызыл эмен салынганын билдиргенди.

- Бу аллея бизни аскерчилеге этилген хурметни белгисиди. Билемисиз, биз Мамаев курганда болгьанда, волгоградчыла Къабарты-Малкъарны келечилерини юслеринден аллай ариу сёзле айта эдиле. Аланы жигитликлерини юслеринден таурухла юрюйдюле, -дегенди ол.

Митинг Сталинград эм Ленинград ючюн сермешледе жоюлганланы хурметлерине голле салуу бла бошалгьанды.

ТОКЪЛАНЫ Фатима.
Суратланы Артур ЕЛКАНОВ алгьанды.

ПРАВИТЕЛЬСТВО

Быйыл Ташлы-Талада жангы школ сюерикдиле

КъМР-ни Правительствосуну кезиюлу жыйылыуунда бир-бир объектлени федерал иеликден республикагьа ётдюрюге оную этилгенди эмда федерал толтуруучу власть органла бла келишимлени проектлери кьабыл кёрюлгенди. Битеу да бирге 20-дан аслам бегимни бла буйрукьну проектлери сююзюлгенди. Кенгешни премьер-министр Мусукланы Алий бардыргьанды.

Алай бла федерал иеликден республикагьа Терек шахарда Пушкин атлы орамда мекам, ичинде оборудование эмда аны тийресинде жер берилгенди. Аны битеулу багьасы 76 миллион сомду. Андан сора да, Нальчикде Кешоков атлы орамда фонтан республиканы иелигине кёчюрюлгенди.

- Аны багьасы 7,3 миллион сомду. Ызы бла ол Нальчикге берилип, ишлеп башларча мадарла толтурулукьдула. Бююнлюкде ол Казначействону иелигиндеди, аны бла Билим беруу, илму эм жаш тёлнюню ишлери жаны бла министерство хайырланады. Терекдеги мекам сабий чыгьармачылыкьны «Кюн шахар» академиясыны онуюна берилдикдиле, -дегенди жер эм ырызсы халла жаны бла министр Тимур Ошхунов.

Дагьыда Нарткьалада Къабарты орамда физкультура-спорт ара, ичинде оборудование, тийресинде жер да республиканы иелигинден Урван районнга хакьсыз кёчюрюлгенди. Аны багьасы 211 миллион сомду.

2015 жылда 1 февральдан 2016 жылда 31 августга дери КъМР-де школгьа дери билим берген учрежденилада сабийлерине кьарагьанлары ючюн ата-анала тёлген ахчаны бир кесегин арха кьайтарууну нызамы да кьабыл кёрюлгенди. Уруну, иш бла жалчытуу эм социальный кьоруулау министр Тюбейланы Альбертини айтханына кёре, ол кезиуде бу полномочияланы башха ведомство толтургьанды. Ахча заявленилагьа кёре

тёленирикди, аны быйыл 31 декабрьден кеч кьалмай бериге керекди.

Федерал толтуруучу власть органланы бла КъМР-ни Правительствосуну араларында бир ненча келишим этилликди. Министрлени кабинети, аланы проектлени сюзюп, кьабыл кёргенди. Алай бла кёп кьатлы юйледе жашагьанла бирге хайырланган миюкню тынгьлы жангьртыу ючюн тёлёулеге льготалары болганлагьа ахчаны бир кесегин арха кьайтарыргьа федерал бюджетден республикагьа субсидияла берилгенди.

Аны юсюнден РФ-ни Кьурулуш эм жашуа журт-коммунал молк министерствосу бла келишим этилликди. Тюбейланы Альберт билдиргенича, бу жумушлагьа 1,603 миллион сом бёлюнеди, андан 1,5 миллион тенгли федерал бюджетден, кьалгьаны уа республиканы казнасындан.

Уруну эм иш бла жалчытуу федерал агентство бла бирге республикада иш хакьларын жашырын алганланы санын азайтуу жаны бла жумушла толтурулукьдула. Альберт Исхакович билдиргенича, быйыл 12,5 минг ишчини законлу халгьа чыгьарыргьа белгилениди. «Быттыр а жер-жерли власть органла бла бирге аллай 17,5 минг ишчини ачыкьларгьа онг болгьанды», -деп чертгенди ол.

РФ-ни Спорт министерствосу бла эки келишим этилликди. Спорт министр Асланбек Хуштовну айтханыча, «2016-2020 жыллада РФ-де физкультураны бла спортну айнытуу» деген кьырал

программаны жашауда бардырыргьа федерал бюджетден субсидия бёлюнюкю. Экинчи документге кёре уа, Россейни жыйымдыкь командаларына резервни хазырлагьан спорт организациялагьа адрес финанс болушлукь этилликди.

Россейни Билим беруу эм илму министерствосу бла этилик келишимге кёре уа, республикада бир ненча магьаналы ишни толтурургьа субсидия берилликди. КъМР-ни премьер-министрини орунбасары - билим беруу, илму эм жаш тёлнюню ишлери жаны бла министр Нина Емузованы айтханына кёре, ол санда «Билим берууну айнытуу» федерал программаны чеклеринде битеулу билим берген организациялада жангы окуу жерле кьурулукьдыла. Бу жумушла 2018-2020 жыллада толтурулукьдула, алагьа 1 миллиард 320 миллион сомдан аслам бёлюнеди.

- Келишимлеге кёре, Нальчикде 1224 окуу жерге школ ишленирикди. Дагьыда 2019-2020 жыллада Чегем шахарда школ хайырланьырга берилликди, анда уа 500 сабий сыйынырыкьды. Быйыл а Ташлы-Талада жангы билим беруу учреждение ишлениликди, анда 90 жер болуукьду, -дегенди министр.

Документге кёре, дагьыда ёксюз, кьярар адамлары болмагьан сабийлени жашуа журтла бла жалчытуу жаны бла мадарла да толтурулукьдула, битеу да бирге 50 журт бёлюрге белгилениди. Бу ишге 46,390 миллион сом кьоратылыкьды. Элледе сабийлеге спорт эм физкультура бла юреширча амалла да кьуруладыла. Эл школлада 24 спорт залны жангьртыугьа 26,359 миллион сом бёлюнюкю. «Школгьа дери эм битеулу билим берууну айнытуу» подпрограмманы

чеклеринде уа осал социальный халда болган школлада билим берууну качество сун ёсдюрюуге 1,9 миллион сом кьоратылыкьды», -дегенди Нина Гузёровна.

Бусагьатдагы жылда республиканы миллет культураны айнытуугьа уллу кыйын салган бир ненча адамны юбилейлери болуукьдула. Алагьа хазырлануу жаны бла кьауумла сюзюлгенди. Алай бла культура министрине орунбасары Кьарчаланы Аминатны билдиргенине кёре, быйыл «Кабардинка» кьырал академиялы ансамбль кьурулгьаны 85 жыл толгьанды. Андан сора РСФСР-ни халкь артистлери Хасан Кардангушевни бла Улбашланы Мутайны 95-жыллыкьлары, КъМР-ни халкь артисти Зарамук Кардангушевни 100-жыллыкьы да кьууанчы халда белгиленирикдиле.

«КъМР-ни культураны» деген кьырал программга тюзетиулеге да кьаралгьанды. Кьарчаланы Аминатны айтханына кёре, ол республикалы бюджетден муниципалитетлеге культура учреждениланы ишлени жалчытуугьа субсидияла бёлёу бла байламлыды. «Ол санда ахча алыргьа эркинликлери болган муниципал организацияланы сайлауну нызамы тохташдырылгьанды», -дегенди ол.

Жыйылыуда дагьыда агьачланы от тюзюуден сакьлау жаны бла буйрукьну проектти да кьабыл этилгенди. Ол кюн сюзюлгөн бегимлени бир кесегин Правительство кьауумунда кадр торпюлеулеге бла байламлы эдиле. Ол санда Энергетика, тарифле эм жашуа журт надзор жаны бла кьырал комитетин, Борчу халда медицина страхованияны коллегияларыны, Жолда юрюуну кьоркьуусузлугьун жалчытуу жаны бла комиссияны кьауумлары алышынгьандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Жыйылыу

Къабарты-Малкъар «Жаш профессионалла (Ворлдскилл Россия)» регион чемпионатны бизни республикада экинчи кере бардырырга хазырланады. Аны бла байламлы бу кюнде кырау комитетни жыйылыу болганды.

Тюбешуно ача, КъМР-ни Правительствоосуну Председателини орунбасары – билим беруу, илму эм жаш тѳлюно ишлери жаны бла министр **Нина Емузова** сагынылган чемпионат былтыр бизде тийишли даражада озганын чертип, анга тухучулукъ этген ведомстволаны келечилерине дагыда бир кере ыразылыгын билдиргенди. Ол, алгын жыл проект он компетенцияда (усталыкда) бардырылганын эсгертип, быйыл аланы саны онбешге жетгенин да билдиргенди. Алай бла уа, энди мастер-класслада,

Медицина жаны бла эришуле уа «Призвание» эм «Кырулушчу» колледжлени мурдорларында жарашдырыллыкдыла. Ала уа барысы да жыл сан бла байламлы эки кыраумга юлешиндиле: оналты жылга дери эм аладан абаданракыла.

Министр белгилегенге кѳре, быйыл майданла асламыракъ, аны бла бирге уа ала кесибизникиле болганлары чемпионатны магъанасына башха кѳздѳн кѳ-

Иш усталыкылага юйретиуде ал сатырга чыгарга итине

эришуледе, бирси жумушлада аш этуно, миллет жыйрык тигуно эм башха хунарлени жашырынлыкларын кѳрѳрге, ачыкларга да болукъу.

Былтыр ол затлага деп бѳлюнгѳн майданла жалаанда юч эселе, шѳндѳ уа ала да эки кереге асламдыла. Ол санда, сѳз ючюн, «Кюн шахар» сабий чыгармачылык академия да барды. Анда робототехника бла байламлы конкурсла кыраллыкдыла.

рарга, анга бютон тошонюрге онгу чыгаргандыла. Анга кытыштырга суйгенлени саны да ѳгенди. Аланы жангызлай угъай, кыраумулану биргесине ишлерге талпынганлары уа «Жаш профессионалла» алгындан эсе асламыракъ жумуш тындырылгыны ышанды.

Жыйылыуда билим беруу, илму, эм жаш тѳлюно ишлери жаны бла министрни орунбасары, кырау комитетни пред-

седателини да экинчиси **Артур Кажаров** да сѳлешгенди. Ол аныгылатканга кѳре, экинчи чемпионатха хазырлану регионда аны биринчиси жетишимли озганындан сора окуна башланганды. «Жаш профессионалланы» мурдорлу майданы «Кырулушчу» колледжде орналлыгын да айтханды.

«**Жол карта**», бирси документле да тийишли даражада хазырланганларын билдирип, ол неда бу компетенциядан (усталыкыладан) жангы майданла кышулганларын ахшы шартха санаганды. Алай бла уа, сабийлеге, волонтерлагга, проектке кытышханланы тошондюргенлеге кыйналмай ишлерге амал чыгарыгын эсгертенди. Жаш адамланы сертификатлары болган устала юйретенлери, аланы да халкыла аралы даражалы экспетрле окутханлары да.

«**Жаш профессионалла** (Ворлдскилл Россия)» регион координация араны таматасы **Заудин Суншев** да сагынылган жумушну кырау эм бардырыу

ючюн танг кесек ырыкы кыратыллыгын черте, озган жыл бу жаны бла болушлукъ тапдырганлагга ыспас этгенди. Бюгонлюкде огъарыда сагынылган министерство тѳрт миллиондан аслам бѳлгенин билдирип, ол ахчага тынгылы оборудовани алынырыгын айтханды.

Ол тийишли даражада болмаса, усталыкыла да азайырга тюшедиле. Нек дегенде конкурсланы кезиуонде анга кытышханла хазырлаган проектлени кѳргѳзѳр амалла жалаанда шѳндѳюлю технологияланы болушлугу бла чыгадыла.

Чемпионатны бардырыу информация жаны бла жалчытыну юсонден а огъарыда сагынылган араны пресс-службасыны башчысы **Артур Коков** билдиргенди. Аны кезиуонде мастер-классла, «тѳгерек столла» хазырлангыларын, аланы барысына да республикалы СМИ-лени келечилери чакырыллыклары айтханды.

Дагыда жангылыклары Интернет сайтлада табарга болукъу. Андан сора да, тамата классланы окуучуларына деп, жаш тѳлю кон-

ференция кыраллыкды. Аланы кезиуонде уа школчула кеслерине усталык сайларга, неда бир тюролю хунарни жашырынлыкларына тошонюрге онг табарыкдыла.

Жыйылыу кыонагы – «Жаш профессионалла» союзну регионлу айнууу управлениясыны председателини орунбасары **Людмила Иванов** да, бизде былтыр озган проектни эсепленин ахшыга санап, анга салган кыйыны ючюн **Нина Гузерова**га сагынылган союзну ыразылык кыгытын бергенди. Ол бу кымылдауга саулай да 85 субъект, ол санда 124 вуз кытышханын билдиргенди. Битеудуния даражаны алып айтханда уа, алай жумуш 77 кыралда бардырылады, компетенцияла (усталыкыла) уа битеу да 56 боладыла.

Ол эсгертенге кѳре, Россей бир неча жылыны ичинде чемпионатда алчылыкга жеталмай турганды. Былтыр а кыралыбизны жыйымдык командасы **Абу-Дабиде** биринчи жерни алганды (6-алтын, 4 кюмуш майдал эм профессионал даража ючюн 23 медальон). Айхай да, ол шарт ѳктемлендиргенин чертип, кыонак республикада бу проектни тийишли оздуруп, 2019 жылда Къзан шахарда бардырылыкка тошерге кѳрѳшрге чакырганды.

Сагынылган ведомствону профессионал билим беруу бѳлюмюно таматасы эм комитетни келечиси **Светлана Агирова** да бирси регионлада кыралганлагга кытышчыра даражага чыгар ючюн кѳл салып ишлерге кереклисин чертгенди. Чемпионат, эришу болгандан сора да, сынамга юйретенгин, усталыкыла тошондюргенин да аныгытханды.

Ол кюн билдиргенге кѳре, «Жаш профессионалла (Ворлдскилл Россия)» бизни республикада 27 февральда ачылыкды эм 2 мартха дери бардырылгыды.

МОКЪАЛЫНУ **Зухура** Сураатланы **ТОЛГУРЛАНЫ** Камал алганды.

КЕНГЕШ

Аллыбыздагы магъаналы айырыуланы - бийик кырау даражада

Жер-жерли самоуправленияны ассоциациясыны (АСМО) правленини, Жер-жерли самоуправленияны советни КъМР-де регион бѳлюмюно (ВСМС) бюросуну бла Къабарты-Малкъарны Айырыу комиссиясыны бирикдилген жыйылыуунда сѳз РФ-ни Президентин айырыуга хазырлану юсонден барганды.

Кенгеш Правительствоу юйюнде болганды. Анга КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасыны орунбасары - жер-жерли самоуправления органланы ишлери жаны бла управленияны таматасы **Сарбашланы Светлана**, КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны ич политика жаны бла управленияны таматасы **Артѳм Жакоев**, КъМР-ни Парламентни Законодательство, кырал кырулуш эм жер-жерли самоуправления органы жаны бла комитетни башчысыны экинчиси **Хасан Гешев**, районланы таматалары эм башхала да кытышхандыла. Аны АСМО-ну башчысы **Максим Паногов** бардырганды.

Биринчиден, жер-жерли самоуправления органы айырыу комиссиялага кыаллай болушлукъ аталыклары сюзюлгенди. КъМР-ни Айырыу комиссиясыны башчысыны орунбасары **Жаппуланы Мусса** бу кюнде кыралны башчысына кандидатланы документленин алып бошаганларын, ала жангыланы кѳл ыларын тинтгенлени эсгергенди. «Бу кюнде уа айырыулага кытышчырга болукъланы атлары белгили

этиликдиле», - дегенди ол. КъМР-де кѳл кѳтѳрюу 354 участкада бардырыллыкды, алада юч мингден аслам адам ишлерикди. «Бюгонлюкде уа сайлаулага кытышыну магъаналылыгын аныгылатуу иш башланганды: тири болурга кереклисини юсонден чакырыула бла баннерле орнатылгандыла, листовкала юлешингендиле», - дегенди докладчы.

Ол билдиргенге кѳре, 272 участкада видеокамерала салынгандыла, алай бла алада кѳл кѳтѳрюу кыалай барганын, бюллетеньле саналганын да Интернетте тюзюнлей эфирде кѳрѳрге болукъу. Кѳл кѳтѳрюу откѳрпительный талонсуз биринчи кере бардырыллыкды. Жаппулану Мусса аныгытханыча, 18 мартта кыралны инсаны жашаган элинден, шахарындан узакъда болса, турган жеринде кѳл кѳтѳрюге эркинди. Жалаанда аны юсонден заявление жазарга тийишлиди. «Бюгонлюкде бизге аллай 17 тилек кѳлгенди», - деп кѳшханды ол.

Энтта жангылыклары юслеринден айтханда, бюллетеньлени тинтген электрон комплексле хайрыланлыкдыла. Республикага аллай 44 аппарат берилгенди, аладан экиси резервде болукъу, кыалганлары уа видеокамерала салынмагъан участкалада орнатыллыкдыла. «Алай бла битеу айырыу участкалада да ачылыкты жалчытылынырыкды», - деп белгилегенди ол.

Республикада айырычуланы

тизмелерине да жангыдан кыралыганды, аладан ѳлгенле, дагыда кытайрылып жазылганла да кетерилгендиле. Сѳз кѳркѳууде, сузлукъну саклау юсонден да барганды. РФ-ни Ара айырыу комиссиясына бу кюнде темир затланы олсагат сезген аппаратла сатып алырга ача бѳлюнорюкю, ызы бла кѳркѳуусузлукъну жалчытырча оборудовани субъектлеге берилликди.

Энчи эс саулукълары осал болганланы айырыу эркинликленин толтурууга бурулукъу. Докладчы билдиргенича, арбачылада жюрюгенлеге мекамлага чырмаусуз кирирча мадарла этилгендиле. Юйлеринден чыкмагъан саусулага уа, комиссияланы кезилерини жашаган жерлерине барып, сайлау этерча амалла кыраллыкдыла.

Жыйылганланы бюллетеньлени тинтген электрон комплексле бла да шагърейр этгендиле. Ала орнатылган жерледе уа кѳл кѳтѳрюу жалаанда электрон халда бардырыллыкды. Кыагыт бюллетеньле уа ток ѳкюлсе, неда система ишлемей калса дегенча кезиуледе хайырлангырга болукъу. Кѳл кѳтѳрюу бошалганлай, бюллетень тарихле РФ-ни Ара айырыу комиссиясына ашырыллыкдыла. Бюгонлюкде уа айырыу участкаланы келечилери аппаратла ишлерге юйрендиле.

Жыйылганла кѳл кѳтѳрюу юкюнде адамлага айырыу эркинликленин толтурууга кереклисини юсонден эсгертип, телефонларына СМС билдирюле жиберюно дурус кѳргендиле. АСМО-ну толтуруучу директору **Николай Маслов** а жер-жерли

самоуправления органланы окуучуларын ол кюнню байрамча бардырырга тилегенди.

Кенгешде муниципал праволу актланы регистрин толтурууну низамда да сюзюлгенди. Аны юсонден КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны кырал-праволу управлениясыны башчысы **Аслан Макоев** доклад этгенди. Ол регистр кыаллай кыраллыкдыла, праволу актлага кыаллай излемле салынганларын, документле тизмеге кыабыл кѳрѳлгенден сора 15 кюнню ичинде кийирилгыге керек болганларын юслеринден айтханды. Бюгонлюкде уа анда 12 минг акт барды.

Кенгешни ахырында АСМО-ну эмда ВСМС-ни быйыл ишленини планы сюзюлюк кыабыл кѳрѳлгенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ЭНЕРГЕТИКА

Ток кьоранчла азаядыла

КьМР-ни Энергетика, тарифле эмда жашау журтлагъа надзор этиу жаны бла кьырал комитети, республиканы Башчысы Юрий Кокковну буйругун толтура, электрокючюно кьоранчларын азайтуу жаны бла комиссияны жыйылуун хар ай сайын бардырады. Талай күн алгада аны кезиулю кенгешинде Прохладный шахардан "Городские электрические сети", сора "Каббалкоммунэнерго" эмда "Чегемэнерго" муниципал унитар предприятиялары келечилери бла ушакъ бардырылганды. Тюбешиуно кезиулюнде ала былтыр декабрьде токну сатуу-алыуда болумну юсюнден айтхандыла, сагъынылгъан кьоранчлары азайтуу жаны бла да не мадар этилгенин да билдиргенди.

Озгъан жылны аллындан башлап, бизни республикада ток кьоранчла азая барадыла. Юлгюге, былтыр ол битеуда 402 милли-

он киловатт-сагъат болгъан эсе (сатып алынган токну төртден бири), бурунну жыл а 408 миллиондан асламыракъ эди. Специалистлени оюмларына кёре, бу кёрюмдо мындан арысында да азая барлыкъды. Анга сетье,

трансформатор подстанцияла жангыртыла, шёндюго контроль эмда эсеплеучо системала да сингиртиле баргъаны себеплик этерикди, деп билдиргенди ведомствону пресс-службасындан.

ОМАРЛАНЫ Мурат.

Тинтле
Участкала
токташдырылгъан
жорукълагъа келишрча

Россеини Президентин айыруну кюно кьорктуусуз ётерча 22 январьдан башлап 10 февральгъа дери Къабарты-Малкъарда «Выборы» деген надзор-профилактика иш бардырылады. МЧС-ни регионда Баш управлениасыны пресс-службасы билдиргенге кёре, от ёчюлтюучю службаны келечилери кьол кётюрюлжюк участкада бла избиркомлада халны тинтедиле.

Сёз ючюн, Бахсан районда 44 участок ишлирикди. Службаны келечилери объекте тийишли излемлеге келишгенлерин, алада эвакуация бардырырча план, сигнализация эмда башха затлары болгъанларын бла кьалгъанларын тинтедиле эмда аны бла бирге ангылатыу иш да бардырадыла.

Айыруланы кюнонде Къабарты-Малкъарда 354 участок ишлирикди. Надзор-профилактика жаны бла жумушла биринчи мархта бошаллыкъдыла. Сагъынылгъан күнде уа участкада МЧС-ни келечилери дежурство бардырылгъдыла.

Бизни корр.

СЕМИНАР

Грантла тынгылы
хазырланганлагъа тапдырыллыкъдыла

Шимал Кавказын төрт шахарында, ол санда Нальчикде, Магасда, Ставропольда эм Черкескеде, Президентни грант фондуну экспертлери февраль бла март айлада семинар бардырылгъдыла, - деп билдиредиле жамауат башламчылыкъланы «Северный Кавказ» халкъла аралы арасындан (МЦОИ). Анга коммерциялы болмагъан организацияланы келечилери кьатышырылгъдыла. Ала кьыралыбызны таматасыны гранты ючюн бардырылгъан конкурсха документлени хазырларгъа юрениридикде.

Фондну экспертлери заявканы бергенле кьаллай жангылычла этгенлерин, магъаналы проектлени жарашдыруу амалланы юслеринден толу билдирликди. Грант кьолду болгъанлагъа уа проект-

лерин неден бардырыр башларгъа керегин эм отчётланы хазырларгъа эсгериле берликдиле.

«Северный Кавказ» араны таматаларындан бири Залма Магомедова айтханнга кёре, конкурсха берилген проектлени арддан-артха бютюн тынгылы бола барадыла. Сёз ючюн, биринчи кере анда онжети организация хорлагъан эсе, экинчи жол аланы саны эллиден атлагъанды.

«Болсада саулай кы-

ралны юсюнден айтханда, СКФО-гъа бу грантдан жалаанда эки проценти жетеди. Аны сылтауу - конкурсха заявка тийишлисича жарашдырылмайдыла», - дегенди Магомедова.

Кёп болмай аллай семинар Пятигорск шахарда бардырылгъанды. Анга СКФО-дан эллиден аслам организация кьатышханды.

Бизни корр.

Сопу

Ара паркда - улуу каток

Кёп болмай Нальчикни ара паркында конькиледеге учарча жангы каток ачылгъанды. Быйылгъа дери ол Абхазия майданында ишлеп тургъанды.

Бузну кьалынлыгы он сантиметрге жетеди, алгъындан эсе ол юч сантиметрге кёпдү. Уллулугу сегиз жюз квадрат метрден асламды. Буз күн жылыулада эримезча энчи оборудование аны сууук этгенлей турады. Ары келгенле кеслерини конькилери бла учаргъа неда аланы прокатха алыргъа боллукъдула. Бузгъа биринчи сюелгенлени уа инструктор-

ла юйретедиле. Каток эрттенликде ондан ингирде онбир сагъатха дери ишлейди. Кече майданны тегерегиндеги чыракъла жарытадыла. Бир сагъат

учар ючюн 150 сом төленеди. Шахарчыла буз майданны ачылырын кьышны аллында окъуна сакълагъанларын, анга бек кьуанганларын да билдиредиле.

Шимал Кавказ
кюн сайын

Алтъкюлограммлыкъ кьызыкъ туугъанды

Дагыстанда жашагъан бир тишируу ауурлугу 6 килограммдан артык болгъан кьызыкъ тапханды. Аны юсюнден регионну Саулык саклау министрствосуну келечиси билдиргенди. Ол айтханнга кёре, анагъа 42 жыл болады, ол кьыгъанакны операциясыз, кеси аллына тапханды.

Кьызыкъ юйорде бешинчи сабийди. Бусагъатда анын, баланы да халлары игиди.

Гёжефле Ингушетияда эриширикдиле

Россеини 50 регионундан 400-ден аслам спортчу, 100 тренер бла 60 судья Ингушетиягъа Россеини грек-рим тутушуудан биринчилигине келидикдиле. Аны юсюнден республиканы спорт министри Дауд Алхазуров регионну башчысы Юнус-бек Евкуров бардыргъан кенгешде билдиргенди.

Эришуле 9-11 февральда бардырылгъдыла. Ала, төреде болгъанча, Россеини Жигити Алихан Калиматовха жораланадыла, деп билдиреди республиканы башчысыны пресс-службасы.

Жюзюм бахчаланы кенгертедиле

Быйыл Дагыстанда 1,5 минг гектар жерде жюзюм терекле салыргъа план барды. Аны юсюнден регионну Эл мюлк эм ош-азык министрствосундан билдиргенди. Бюгюнлюкде республикада жюзюм бахчала 25 минг гектардан аслам жерни аладыла. Жалаанда 2013-2017 жыллада ала 8,5 минг гектаргъа кенгергенди.

Тюркюле теплицала кьурарыкъдыла

Тюркюно бизнесменлерини кьаууму Ставропольде косметика чыгарыргъа сьогенлерини юсюнден билдиргенди. Крайны губернатору Владимир Владимиров бла тюбешиулеринде ала регионну теплицаларына да эс бурганларын айтхандыла. Ол а кьонакылагъа производстволарын Невинномыск шахарда ачсала иги боллугун, анда льготалы налогланы, тынч администрация амалланы, страховка жаны бла иги онгланы экономика зонасы кьуралгъанын билдиргенди.

Энтга да тогуз элде –
жангы маданият юйле

Жылны ахырына дери Къарачай-Черкесни тогуз эли бла станицасы жангы маданият юйле кьоллу боллукъдула, деп жазгъанды КьЧР-ни башчысы Темреланы Рашит Instagramда. Былтыр а аллай мекамладан 12-си ишленгенди эмда жангыртылгъанды, деп эсгергенди ол.

Жарсыуа, кёп жылланы ичинде элде маданият юйле атылып тургъанды, бусагъатда ала жангыдан тирилип башлангандыла, - дегенди республиканы оноучусу.

Мамукъ ёсдюрюнуо

кьолгъа алгъандыла

Россеини Эл мюлк министрствосуну битимчилик жаны бла департаментини директору Пётр Чемарев Агрономия жаны бла битеуроссей кенгешде айтханнга кёре, бизде 200 минг гектар жерде мамукъ ёсдюрюге боллукъду. Быйыл ол битим Астраханьда бла Волгоградда минг гектарда салынырыкъды.

Кьыгъанакны сагъанланы - кьаты
низамлы колониягъа

Владикавказны Ленинчи район сюдо кьыгъанакны сатаргъа кюрешген амалыкьчыланы ишлерине кьарап бошагъанды, деп билдиргенди Шимал Осетияны УФСБ-сыны пресс-службасы.

Былтыр апрельде Алагир шахардан бир тишируу сабийден ауурлугу болгъан танышына аны сат да, ахчаны юлешейик, деп юйретгенди, болушлукъ этерге да айтханды, ол амалыкьгъа дагыда буреуно тартханды.

Ана сабийин тапхандан сора, аны 330 минг сомгъа сатаргъа унагъанды. Алай алычула болуб а анга право низамны сакълаучо органланы куллулкьчулары келгенди эмда сатычуланы барысын да тутхандыла. Энди юч амалыкьчыны хар бири да кьаты низамлы колонияда юч жылдан артык турлукъдула.

Вузну туристле да жокъларыкъдыла

Чечени Гудермес районунда Спецназын россеини кьырал университетин туристле да жокъларгъа боллукъдула. Республиканы башчысы Рамзан Кодыров Россеини Миллет гвардиясыны Шимал-Кавказ округда командуышисини орунбасары Алибек Делимханов, ЧР-ни башчысыны болушлукъчусу Даниил Мартынов эмда республикада ич ишлени министри Руслан Алханов бла бирге вузну ишин тинтгенден сора, ары спортчула жаралау этерге, мамыр одамла, туристле да келирге боллукъларын айтханды. Жаяу, атлада, машиналада жюрюрча маршрутла да кьуралгъандыла, дегенди.

Информагентстволаны билдирулерине кёре
ТЕКУЛАНЫ Хауа хазырлагъанды.

СТАЛИНГРАД СЕРМЕШДЕ ХОРЛАМНЫ 75-ЖЫЛЛЫГЫНА

Стратегия башламчылыкны душмандан сермеп алдырған, европалы кыраллада гитлерчилеге кыжау кюрешни кыозгызган кызауат эди ол

Бу байрам 1943 жылда совет армияла Сталинград ючюн кызауатда фашистлени жок этгенлерине аталып тохташдырылганды. Бу сермешни биринчи бөлүмю 1942 жылда 17 июльдан 18 ноябрьге дери барганды. Шахар душмандан 1943 жылда 2 февральда эркин этилгенди.

Гитлерчи аскерлени оноучуларына 1942 жылда жаз башына СССР-ны юг жанында совет кючлени жок этерге, Кавказны бла Закавказьени бийлеп, нефтьни кюлгга алыргга, эл мюкю бай болган Донну бла Кыобанны зорларгга, кыралны бла Кавказны байлаган битеу коммуникацияланы чачдырыргга, алай бла урушну кысха заманны ичинде бошаргга борчла салынгандыла. Алай кир муратларына жеталмагандыла.

«Артха бир атлам да этмезге!»

Официальный шартлагга кере, Сталинград ючюн сермешде эки миллион адам жоюлганды. Бир-бир тарыхчылары оюмларына кере уа, ол андан да кепдо – юч миллион. Фашист аскерлеге шахарны эки ийыккыны ичинде кюлгга этерге буйрук бериледи. Европаны кыралларын артык уллу кыйын салмай зорлаган фашистле умутлары толукларына толу ийнанып эдиле. Вермахтны 6-чы армиясына совет

дерча туююлдо, алай власть органла адамланы башха жерлеге кечюрюю ишни кырамагган эдиле. Болсада сабийлени кёбюсюн сакларгга, аланы кюркюусуз жерлеге элтирге онг а болганды. Кыалганлагга уа «Артха бир атлам да этмезге!» деген буйрук берилгенди.

Адамла душман аскерлеге кыжау ысла ишлетиуге кыатышхандыла, кепле кеслерини ыразылыклары бла фронтха кетгенди. Кыалганлары уа заводлада сауутла чыгарып, хорламны жуууклашдыргандыла. Станокла уа

бардыргандыла. Аллай жерледен бири Павловну ююю болганды. Павловну башчылыгында разведчикле тёрт кятлы юйден гитлерчилени кыстап, аны душман кюлгга эталмагган кыалагга бургандыла.

«Уран» эм «Кыуршоу» операцияла

Улуу Ата журт урушну тарыхында бек уллу «Уран» операцияда вермахтны айырмалы 330 минг аскерчилери бла офицерлери кыуршоугга тышгенди. Бу сермеш 100 минг квадрат мерт жерде барганы да аны кюйсюзлюгюне, аскер башчыла анга берген маганагга шагьатлык этеди.

Пауль Карель «Выжженная земля» деген китабында Сталин вермахтха андан уллу заран салыргга хазырланганын белгилеп жазганды. Немисли тарыхчыны акылына кере, Сталин кыуру бир аскерни кыуршоугга алыу бла чекленирик туююл эди. Совет аскер оночула душманны юг жанында кыауумун жок этип, Кавказда

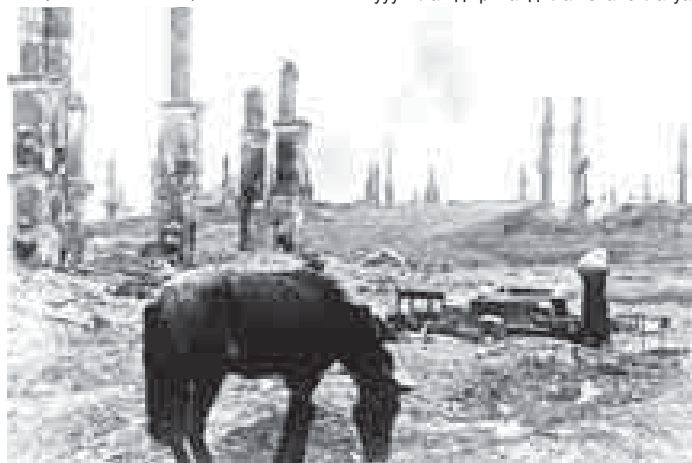
кепле ёлтюрюлгенди, башхала жесирге алынгандыла. Ол санда совет аскерлени кюлуна генерал Паулюс да тышеди.

Жерлешлерибизни батырлыклары

Бу хорлам халкыла аралы магнаналы болганын айтырчады. Андан сора, фашизмни ууатыргга онг болганына ийнанып, кеп европалы кыраллада гитлерчилеге кыжау кюреш кючленеди. Германияда уа юч кюнню бушуу барганды, бу сермешде хорлам гитлерчилеге кыара кийдиргенди.

Сталинград ючюн кызауатха Кыабарты-Малкыарны 600 жашы бла кызы кыатышхандыла. Огыар Малкыардан Мисирланы Шаухал, Кыашхатаудан Хоханаланы Баттал, Расуланы Мурадин кызауатны кезиюнде кёрюзтген жигитликлери ючюн «Сталинградны кыоруулагганы ючюн» деген майдалгга, кеп башха саугалагга тийишли кёрюлгенди.

Дагыда тамата сержант Кыудай-

кыоруулау ызы чачдырыргга, шахарда гитлерчи низамны тохташдырыргга борчла салынгандыла. Алай бла Капсий тенгизге, ызы бла уа Кавказгга кысха жол ачыла эди. Немислиле Донбассны, Воронежни, Ростовну аладыла – ызы бла уа бу тизмеге Сталинградны кышаргга керекди.

Алай «Барбаросса» планнга толурга онг берилмегенди, 6-чы аскерни башчысы генерал Паулюс битеу кючню шахаргга бурганына да кыарамай. Анга генерал Тимошенко башчылык этген 62-чи совет аскер кыжау турады. Былайда кыанлы кызауат эки айны барганды. Бу кезиуде 227-чи номерли буйрук кыабыл кёрюледи: «Артха бир атлам да этмезге!». Ол а кесини хайырын келтирмей кыюймаганды. Гитлерчиле шахарны алыр ючюн не уллу кюч салган эселе да, ала алгыннгы жерлеринден 60 километрден узак баралмагандыла.

Паулюс амал эталмаганын ангылап, аскерле энта кючленеди, ол санда танкланы саны эки кереге, авиация тёрт кереге. Алагга кыжау генерал Еременкону башчылыгында Юг-восток фронт кыуралады.

Хар нени да - фронтха!

Шахар ючюн атышыу 200 кюнню бла кечени барганды. Миллион бла жарымдан аслам мамыр адамдан кызауатны ахырына сау жаланда он минги кыалгандыла. Немислиле шахарны сунмай турганлай азатлагандыла

кече-кюн да тохтамай ишлей эдиле.

Павловну ююю

1942 жылны 23 августунда Сталинградны кёгю немисли авиациядан асыры толгандан, бирле кюн батхан окуна сунган эдиле. Топла атып, душман эскадрилья шахарны жартысын жок этеди. «Б» кыауум алгга барып, 62-чи совет аскерни фронтдан юзеди.

Гитлерчиле бизни аскерчилени кёрюп болмагандыла, алай андан да бег а жигитликлерине баш ургандыла. Паулюс кесини эсгерилеринде аны букдурмай жазганды. Ол хар кюн да кызауатха бир ненча батальон кетгенин, алай аладан бири да артха кыайтмаганын белгилегенди.

Совет халккыны батырлыгыны эм кыатылыгыны юлгюсюне 87-чи дивизияны санаргга боллукьду. 33 адам Малые Россоси жерде орналып, жерлеринден артха бир азчык да тепмегенди. Аланы ууатыр ючюн гитлерчиле 70 танкны бла сау батальонну ашыргандыла. Болсада алайда 150 немисли аскерчи жоюлганды, 27 машина жок этилгенди.

Сау кыалган немислилени эсгерилерине кере, совет аскерчиле сермешге кыуру гимнастёркалада чаба эдиле. Ол а аланы бютюнда жанларын алганды. Атышыу хар орам, хар юю ючюн барганды. Мекамны биринчи кыатын немислиле алсада да, экинчи-ючюнчю кыатлада совет аскерчиле кызауатларын андан ары

немислилени кыуршоугга алыргга муратлы болганды.

Алай бла жесирге миллион бла жарым немисли аскерчи бла офицер тышере боллукь эди. «Ростовда, Днепрни тебен жанында кыалмукь ёзенледен бла Донну тийресинден Сталин немислилени юч кыауумун бла жети аскерин толусунлай чачаргга хазырланганды. Урушланы тарыхында быллай уллу, деменгили операция бир заманда да болмаганды», - деп жазады Карель.

«Кыуршоу» операция гитлерчи аскерлени ахырада чач-тук этгенди. Совет аскерле душманланы экиге бёлюп,

ланы Шамсудин танкланы атыучу 76-миллиметрлик топну команданы болганды. Аскерчи Ахшакыяны Биязулкга уа марачу эди. Бёзюланы Ахмат миномёт батареяладан бирине башчылык этгенди. Бу кыанлы урушха дагыда Черкесланы Сарыбий, Батчаланы Мута, Ностуланы Магомет, Таукенланы Хасанбий, Элсюёрланы Кёккёз эмада кеп башха жерлешлерибиз кыатышхандыла. Аланы атлары Мамаев курганда мемориалны мермер ташларында жазылдыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима жазыраганды.

Программа

Къайсы майданланы бла арбазланы тапландырырга кереклисин шахарчыла сайлайдыла

Нальчик шахар округну администрациясындан билдиргенлерине кёре, быйыл «Шёндюю шахар тийре» деген программаны чеклеринде къайсы жерлени тапландырырга кереклисин белгилер мурат бла жуукъ кезиуде рейтинг айырыула бардырылкъдыла. Анга кёре сайлауларын шахарчыла кеслери этерге

керекдиле. Аны юсюнден ала оюмларын **9 февральга** дери бу адрес бла барып айтырга боллукъдула: Шогенцуков атлы проспект, **17, 4 этаж, 77 кабинет.**

Сора дагыда **42-19-90** телефон номер бла сёлөшип неда **press_inf@mail.ru** электрон почтага жазып сайлау этерге онг барды.

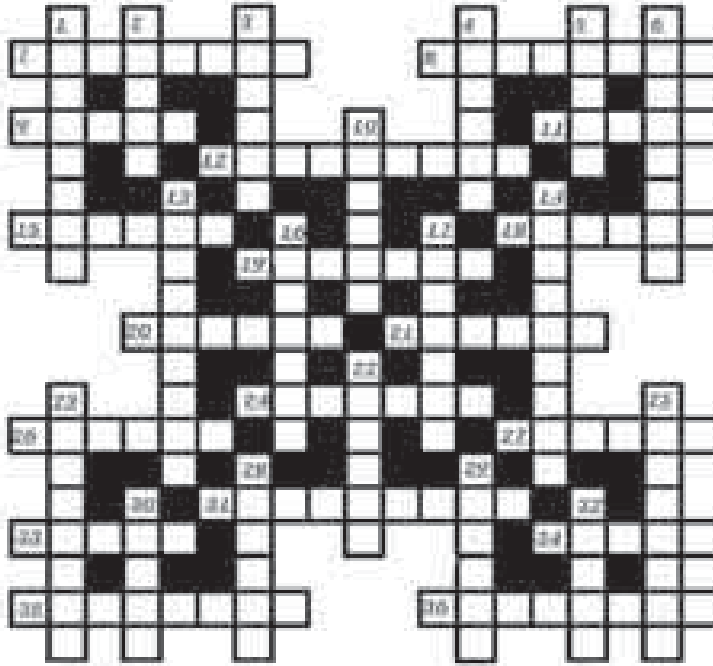
Белгилисича, былтыр бу программаны хайыры бла шахарда Ленин атлы проспекте 400-жыллыкны эмда Къулий улу атлы проспекте Профсоюзланы дворецини алында майданла жангыртылгандыла.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 7. Адам улу бек кюсеген зат. 8. Женгиллики бирси жаны. 9. Эшик къылыч. 11. Къысха къулакълы кючюк. 12. Таулулада эрттегили макъамчы. 15. Нарт. 18. Жюрек дарман. 19. Адабиятчы. 20. Кюз артында ёсюмлени къагыуучу. 21. Уллу губу. 24. Къайгысызлык. 26. Бир бирге эриши эришу, аман ниет тутуу. 27. Къоркъакъ. 31. Чамчы, оюнчу адам. 33. Субай кийик. 34. Суу келген таууш. 35. Тойгъа, къуанча аны сылтауу бла келесе. 36. Къайгы чыгъарыу.

ЁРЕСИНЕ: 1. Ачыкъ къоллулукъ. 2. Тёзюм. 3. Бишлакъ, чагъыр асыралган жер. 4. Аманлыкъ этиучю. 5. Жаз башында жер излеген зат. 6. Затны жутханда къыйналыучу адам. 10. Юйден, адамдан кете барыу. 13. Таукеллик. 14. Бир бири бла араны айырмау. 16. Омакъ болуу. 17. Затны букъурмай, туура этиу. 22. Тынгылы этилмеген иш. 23. Бизни миллет атыбыз. 25. Аллахдан келген сыйлылык. 28. Кийик жаныуар. 29. Ургъаны бек ачитхан адам. 30. От болган жерде ол да болды. 32. Уллу къарлы жел.

ГАЗЕТНИ 11-чи НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАНГАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

ЭНИНЕ: 3. Умугла. 6. Астана. 8. Нал. 9. Къуран. 10. Къалам. 11. Тата. 13. Шақы. 16. Чум. 17. Жасакъ. 18. Ачы. 21. Аспирантура. 24. Тон. 25. Балта. 27. Чын. 28. Шеша. 30. Атлы. 31. Отлукъ. 33. Абаза. 35. Ана. 36. Даулаш. 37. Къумалы.

ЁРЕСИНЕ: 1. Гурушхачы. 2. Жыгъышыу. 4. Уча. 5. Анака. 6. Алгыш. 7. Агъа. 12. Таж. 14. Аякъ. 15. Ысхарла. 19. Апа. 20. Буу. 22. Атлантида. 23. Антсызлык. 25. Баш. 26. Аят. 29. Айбаш. 30. Акъмакъ. 32. Улу. 34. Бал.

Судоку

2				3				8
	8							3
		3	2	1	8	4		
		9				8		
8		2		6		3		4
		6				7		
		5	9	7	2	1		
	2						9	
1				8				2

Ёресине, энине да белгиленген квадратлада тарихле къайтарылмазгъа керекдиле. Тюз толтурулган судокуну эсеби барысында да бир боллукъду.

ТОКУМАЛАНЫ Салим хазырлаганды.

ГАЗЕТНИ 6-7-чи НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАНГАН СУДОКУНУ ЖУУАПЛАРЫ:

5	2	4	3	6	1	9	8	7
8	7	3	4	9	2	5	6	1
1	6	9	5	8	7	4	3	2
7	1	8	2	4	3	6	9	5
4	3	2	6	5	9	7	1	8
6	9	5	1	7	8	2	4	3
2	8	6	7	1	4	3	5	9
3	4	1	9	2	5	8	7	6
9	5	7	8	3	6	1	2	4

Быйыкъгъа гороскоп

3 февральдан 10 февральгъа дери

КЪОЧХАР. Бу ийыкъда аслам зат сизни къуандырлыкды. Адамла бла ушакълорыгыз да хайырлы боллукъдула. Бу конледе муратыгыз да жашауга кийирлири, жюрек да ырахатланар.

ТАНА. Уллу ишлени башламагыз. Асыры бек тырмашып, керексиз затла этерсиз деген къоркъуу барды. Къарыуугузну аярга къорешигиз. Саулугъуугыз да сакъ болугъуз.

ЭГИЗЛЕ. Бусагъатда жашауугызда тюрлениуле жерлерин табарыкъдыла. Бирле ол тюрлениули сакълап турадыла, бирледе уа ала билмей турганлай боллукъдула. Къалай-алай болса да, игиликке ийануугузну тас этмегиз.

АЙЫРЫЧАБАКЪ. Бу кезиуде артыкъ уллу планла этмегиз. Алай бир-бир ишлеригиз а кереклисича тамамланарыкъдыла. Жюрегигизни къыйнап турган затла бар эселе да, артыкъ бек жарсымагыз, эндиги ийыкъ сизге иги боллукъду.

АСЛАН. Кёп сёлешмегенлей, ишигизни бардырыгыз. Тёгерекде адамлага артыкъ ийанмагыз. Зарлыкны бла кёзбаууну кёре турасыз. Аны себепли жюрегигизни шошайтып, кесигизни къолда тутугъуз.

КЪЫЗ. Бу конледе ачылган онгла, сизге бек ахшы боллукъдула. Ишигизде аслам затны тындыралыкъсыз, жетишимлеге да жеталлыксыз. Аны ююн а кёп ишлерге, къореширге тюшерикди.

БАЗМАН. Бу конледе къатыгыздагыла сизге эс бурганлай турлукъдула. Бир къауум иш этгенсиз да, аны ююн жууапха тартсала да кёлюозге тиймесин. Юйюрююзге, сабийлеригизге сакъ болугъуз, аладыла таянчакъларыгыз.

АКЪЫРАП. Къыйын кезиуде бусагъатда. Бирле бла сёз болган эсегиз да, артыкъ жюрегигизни къыйнап турмагыз. Эндиги ийыкъда сиз битеу къауыгалага сау къалыгыз деаллыксыз.

МАРАУЧУ. Юйююзге, ишигизде адамла бир тили болуп турур онугъуз барды. Башхалага жарсыуугузну билдирген эсегиз, ол да игиди. Сизге болушурукъ адамла чыгарыкъдыла.

ТЕКЕМЮЙОЗ. Бу ийыкъ бек иги озаргъа боллукъду. Аны калай ётеригине жалаңда сиз кесигиз жууаплысыз. Ууакъ чурумла ююн жарсып турмагыз, хар зат тюзелликди. Кёлююзно кётюрююз, жюрегигизге шошлукъ излеги.

СУУКЪУЙ. Хар зат тап халда озарыкъды. Сиз бусагъатда бек тириксиз, ишигиз да фойдалды. Бирле уа бек уллу ишлени этерге итинирдикди. Эркинсиз – бусагъатда хар башламчылыкъ да сизге ахшыды.

ЧАБАКЪЛА. Эрттеден бери жарсытып турган затланы бу конледе бир жанына этерге къорешигиз. Бусагъатда бирселе эселеген затланы керлюксюз, алага багъа да берликсиз. Жарыкъ тобешилеге къатышырга заманыгыз, онугъуз да боллукъду.

Къулийланы Къайсын атлы Малкъар къырал драма театры коллективи РФ-ни сыйлы артисти **БАПЫНАЛАНЫ Абдул-Керимни** жашы Зарифге анасы **БАПЫНАЛАНЫ Жансарай, КЪУДАЙЛАНЫ Хасымны** къызы, дуниясын алышханы бла байламлы, уллу бушуу этип, къайгы сёз береди.

Битеу къарачай халкъны культурасыны келечилерине атындан РФ-ни сыйлы артисткасы **Гочияланы Любовь,** КъЧР-ни халкъ артисткасы **Ижаланы Лиана,** КъЧР-ни сыйлы артисти **Бостанланы Умар-Алий** Къулийланы Къайсын атлы Малкъар къырал драма театры артисти **БАПЫНАЛАНЫ Зарифге** анасы **БАПЫНАЛАНЫ Жансарай** ауушханы бла байламлы, уллу бушуу этип, къайгы сёз береди.

Учредительле: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствосу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторну орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МОКЪЛАНЫ Зукура (бёлюмно редактору),
ТИКАЛАНЫ Фатима (бёлюмно редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа "КъМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикте кёре **19.00** сагъатда къол салынады. **20.00** сагъатда къол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГЪАНЛА:
Мокъланы Зукура - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия, Кучукланы Сафия - жууаплы секретарьны орунбасарлары;
Зезаланы Лида - (1,2,3-чо бетле),
Ахъбекланы Жаннета - (9,10-чу бетле),
Токумаланы Салим (4,11,12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы **1407** экз. Заказ № **98**
Багъасы 15 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru